

# Els pobles petits de Girona reinventen la botiga, el cafè i la recollida de paquets per no perdre serveis

Llorà i Palau-sator exemplifiquen com els micropobles gironins barregen comerç, restauració, producte local i vida comunitària mentre la Generalitat prepara ajuts per reforçar el comerç rural

---

La seva força és que no intenta ser una botiga d'abans ni un bar convencional. Barreja usos perquè el poble també acumula necessitats. Hi ha qui hi entra per prendre alguna cosa, qui hi busca producte local, qui hi passa després d'una activitat al pavelló i qui simplement necessita un lloc on coincidir amb algú. En un nucli sense bars ni comerços, aquesta suma converteix un establiment modest en una peça quotidiana. Les dades expliquen per què aquestes fórmules no són cap caprici. Les comarques gironines tenen 116 municipis de menys de mil habitants, gairebé una quarta part dels micropobles catalans. Segons Empresa i Treball, 38 no disposen de comerç alimentari, 13 no tenen restauració i 12 no compten amb cap dels dos serveis. L'estudi parteix de 444 respostes sobre 476 municipis, el 93,3%. El diagnòstic va més enllà del menjar. L'estudi també mira la premsa escrita, els punts de recollida, la restauració, els multiserveis i els espais quotidians. A les comarques gironines, 34 micropobles venen diaris i 37 tenen un punt per rebre paquets. Són prestacions menors només en aparença: recollir una comanda, comprar el diari, encarregar pa o fer un cafè sense desplaçar-se facilita la vida. Llorà neix just en aquest buit. La revista municipal Banya de Boc presentava el Cafè del Cau com un espai «nou i enyorat» en un poble sense bars ni botiga. La cafeteria agrobotiga no competeix amb cap supermercat ni imita un local urbà. Juga en una altra escala: la de les necessitats concretes, les distàncies curtes que es fan llargues i els hàbits de proximitat. El poble no partia de zero. Al voltant d'El Cau de la Vall ja hi havia activitat veïnal, festes locals i tallers. Aquesta base ajuda a entendre per què el projecte pot tenir recorregut. Un local així no viu només de la cafeteria ni dels prestatges. Necessita gent que hi passi després d'una proposta, famílies que hi entrin abans de sortir i productors amb una via per vendre. El més difícil no és inaugurar-lo, sinó mantenir moviment quan passa l'efecte novetat. En un municipi petit, una sola activitat pot quedar curta. La força d'aquests espais híbrids és que sumen motius: el cafè, el pa, la fruita, l'embotit, el punt de recollida, la conversa i algun cartell. La combinació dona més opcions que cada servei per separat. L'estudi situa aquestes respostes dins una realitat més ampla. Els micropobles ocupen gairebé la meitat de la superfície de Catalunya, però hi viu una petita part de la població. Molts tenen gent gran, nuclis separats i dependència del vehicle. El 42,6% són polinuclears i són a 18,3 quilòmetres, de mitjana, de la capital comarcal més propera. Les comarques gironines són l'àmbit amb més micropobles de Catalunya. L'Alt Empordà és la comarca catalana que en té més en xifres absolutes, amb 48 municipis de menys de mil habitants, el 70,6% del seu mapa local. Al Ripollès, el pes és encara més alt: 14 dels 19 municipis no arriben al miler de veïns, el 73,7%. Al Baix Empordà, els micropobles representen el 55,6%; al Pla de l'Estany, el 54,5%; a la Garrotxa, el 52,4%; al Gironès, el 44,4%; i a la Selva, el 19,2%. N'hi ha de muntanya, de plana, de vall i de veïnats dispersos. No tots pateixen el mateix dèficit, però molts comparteixen la mateixa pregunta: quina combinació pot aguantar allà on el model de sempre ja no surt a compte? La resposta ja no és una botiga clàssica. L'estudi identifica 30 multiserveis a Catalunya i 17 són a les comarques gironines. La definició és concreta: un establiment promogut per un ens local, amb un únic espai, que combina almenys dos serveis d'interès general i inclou comerç alimentari o restauració. Clar i català: un únic local ha de fer feines que abans podien estar repartides en més d'un negoci. I els punts de recollida també formen part d'aquest mapa. A Catalunya, la majoria de micropobles no en tenen. Allà on existeixen, sovint depenen de Correus, de les instal·lacions municipals, dels bars, dels multiserveis, de les botigues de queviures, dels estancs o de les estacions de servei. A Girona, els 37 municipis amb algun punt d'aquest tipus mostren que la proximitat ja no és només comprar aliments: també és rebre un paquet sense haver de desplaçar-se per anar a

buscar-lo. Això explica per què una agrobotiga pot valdre més del que aparenta. No resol tots els dèficits, ni substitueix el transport públic, ni garanteix relleu generacional. Però el mateix taulell pot evitar desplaçaments, acostar el producte local, sumar prestacions petites i oferir un lloc de trobada. A Palau-sator, la història arrenca amb una persiana que baixa. La jubilació de la Francisqueta va posar fi a més de seixanta anys de queviures. La revista municipal La Senyera ho explicava com una pèrdua per a la gent gran i l'oportunitat de donar nova vida a unes dependències de l'Ajuntament. Així va néixer El Rebost d'El Trampolí, una botiga de degustació i queviures que manté el servei amb un altre aire. A la porta de l'antic comerç, una nota adreça els clients trenta metres més enllà. La Francisqueta continua formant part del relat i la Mònica, responsable del nou espai, li porta alguna comanda a casa quan cal. No és la mateixa botiga, ni podia ser-ho. Però el municipi evita quedar-se del tot sense un punt de compra i trobada. El projecte hi afegeix una capa social. La gestió recau en El Trampolí, entitat vinculada a la integració de persones amb discapacitat psíquica. L'establiment combina els queviures, la degustació, les activitats i els productes de proximitat. Hi passen treballadors, ciclistes, residents de cap de setmana, veïns de sempre i dones grans que s'hi troben cada dia. El valor no és només la venda, sinó el moviment que genera. Llorà i Palau-sator no són el mateix cas, però comparteixen una intuïció. El primer crea una cafeteria agrobotiga en un nucli sense bar ni botiga. El segon busca el relleu d'un servei històric amb una entitat social. En tots dos, el futur no passa per copiar el passat, sinó per conservar-ne la funció essencial: tenir un lloc on entrar, comprar alguna cosa, reconèixer una cara i sentir que el poble respira. Potser la resposta serà una agrobotiga, un rebost social, un multiservei municipal, un punt de recollida amb altres usos o un negoci privat reforçat. Cada municipi haurà de trobar la seva mida. Llorà i Palau-sator mostren que els pobles petits no només perden serveis: també proven, barregen, reaprofiten locals, sumen mans i inventen maneres noves de continuar fent vida. A vegades, reinventar-se comença amb una cosa tan simple com obrir de nou la porta i evitar que cada gest quotidià hagi de passar fora del municipi. La Generalitat preveu obrir en una setmana el programa Arrel, dotat amb dos milions d'euros, per crear, mantenir o reforçar serveis de proximitat als municipis rurals. L'objectiu és actuar allà on el mercat sovint ja no arriba i evitar que perdre la botiga o el bar obligui els veïns a sortir del poble per comprar el pa, prendre un cafè o trobar un espai de trobada. El conseller d'Empresa i Treball, Miquel Sàmper, ho resumeix així: «Fixar comerços en el territori, i fixar territori, és a dir, persones en el territori». També alerta del risc que algú hagi d'anar a una altra localitat, «a 7 o 8 o 9 quilòmetres», per comprar «una barra de pa o un quilo de macarrons». A Catalunya hi ha 590 municipis rurals, 476 dels quals tenen menys de mil habitants, i un 36,7% no disposen «ni tan sols d'una botiga» on trobar productes bàsics. Arrel tindrà tres vies: ajudar ajuntaments a posar a punt locals perquè funcionin com a comerç, bar, agrobotiga o espai de serveis; contribuir al manteniment d'aquests establiments, i reforçar negocis privats que encara aguanten en nuclis petits. Les cambres de comerç hi faran acompanyament perquè, segons Sàmper, aquests comerços, serveis o multiserveis tinguin «una vida llarga» i siguin sostenibles.

Font del document:

<https://www.diaridegirona.cat/comarques/2026/05/31/pobles-petits-girona-botiga-cafe-serveis-130829540.html>